

La lliçó de Zorba

“Eh noi! Ara danses també, i aprens a parlar en la meua llengua! Què no hem de dir-nos en lo successiu”.

Empresonava les peüres de la platja amb els peus descalços donant palmes infatigable.

“Patró”, moltes coses tinc a dir-te; a ningú no he estimat com a tu, la meua llengua no troba les paraules; però te les ballaré! Aparta't, que no et trepitji! Endavant! Apa, apa!

Amb els braços alçats, el poble mira joiós el cel clar del seu país. Valenta i meravellosa aquesta filosofia d'una raça definida en la seva dansa, tots junts al mateix compàs del qual la sang tremola, la ment activa, comptant, pensant.

Quan hom llegeix l'obra de Nikos Kazandzaki, “Zorba”, “el grec”, queda admirat per aquella brava personalitat de l'heroi de la narració. Però ¿és normal que ens ho mirem des del punt de vista de l'exòtic i del llunyà? Costa molt adonar-se'n de les semblances entre la dansa, centre i concepció de la vida del protagonista, i la nostra sardana?

Donà un salt i fou com si l'hi sortissin ales als peus i les mans. Al saltar, molt tivat, allunyat de terra, sobre el fons del cel i el mar, semblava un arcàngel rebel. Ja que la dansa de Zorba era tota desafiant, obstinació i rebeldia.

La rutina és com una pols que entela la bellesa de les coses que rodegen la nostra vida cotidiana. ¿Quants de nosaltres no hem escoltat ni ballat mai conscientment en tota la seva plenitud una sardana? L'únic que hem fet ha estat aprendre a moure els peus, més o menys bé, al ritme de la música, i tot seguint una tradició dels dies de festa i bon temps.

Veient com Zorba ballava, vaig comprendre per primera vegada l'esforç quimèric de l'home per lliurar-se de la gravetat i de la pesadesa. Admirava la força, la resistència, l'agilitat, l'orgull que mostrava el seu cos en el moviment.

En el codolar els peus de Zorba, impetuosos i hàbils, anaven traçant la història demoníaca de l'home.